

Sygn. akt III Cz 131/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Roman Troll

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2022 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. D.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt I C 1074/21

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie przez jego uchylenie.

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Cz 131/22

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 maja 2022 r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w W. jako miejscowo właściwemu. Wskazał, że powód uzasadniając w pozwie właściwość miejscową wyjaśnił, iż zamieszkuje w R., jednakże w istocie mieszka w K., zatem nie było podstaw do skierowania powództwa do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej jako miejscowo właściwemu na podstawie art. 10 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Orzeczenie to zapadło na podstawie art. 200 § 1 i 1⁴ k.p.c. w związku z art. 30 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie wniósł powód, zarzucając naruszenie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w związku

z art. 200 § 1⁴ k.p.c. oraz art. 15 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię, a w uzasadnieniu doprecyzował, że powód przez większość czasu mieszka w R. z uwagi na miejsce świadczenia pracy i ta miejscowość jest jego centrum życiowym. Domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej, ewentualnie zmiany zaskarżonego postanowienia, przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach (właściwy dla miejscowości K.) oraz zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił miejsce zamieszkania powoda w K.. Ustalenia te wynikają z zeznań powoda i świadka – jego żony (k. 165-166). Na rozprawie 28 marca 2022 r. (00:08:50 – 00:09:10) powód oświadczył, że centrum życiowe ma w K., tam przebywa w weekendy, a w tygodniu pracuje w R..

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej nie był zatem sądem właściwym według miejsca zamieszkania powoda w chwili wniesienia pozwu. Okoliczność ta nie ma jednak na tyle istotnego znaczenia w sytuacji, gdy wątpliwości co do właściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej powstały po wdaniu się przez pozwaną w spór co do istoty sprawy.

Art. 10 ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1130 ze zm.) przewiduje właściwość przemienną sądu miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub spadkobierców tych dwóch ostatnich kategorii podmiotów. Właściwość przemienna tymczasem jest rodzajem niewłaściwości, która daje się usunąć za pomocą umowy stron (por. M. Manowska [w:] A. Adamczuk, P. Pruś, M. Radwan, M. Sieńko, E. Stefańska, M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, Warszawa 2021, art. 200, teza 2.). Zgodnie z art. 200 § 1¹ k.p.c. swoją właściwość sąd bierze pod rozwałę z urzędu w każdym stanie sprawy, jednakże zgodnie z § 2¹ tego artykułu niewłaściwość dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwałę z urzędu tylko do czasu doręczenia pozwu. Po doręczeniu pozwu sąd bierze tę niewłaściwość pod rozwałę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

Sąd Rejonowy był zatem uprawniony do badania właściwości przemiennej w niniejszej sprawie do czasu zarządzenia doręczenia odpisu pozwu (por. O. M. P.

[w:] M. Kuchnio, A. M., K. P., J. P., A. P., A. R.,

D. R., A. T., O. M. P., Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2022, art. 200, teza 6.) – z urzędu, a później, na zarzut pozwanego tylko wtedy, gdy zgłosi go przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. W niniejszej sprawie ani pozwana nie zakwestionowała właściwości przemiennej, ani też Sąd Rejonowy nie dokonał jej zbadania z urzędu przed doręczeniem pozwu.

Te okoliczności spowodowały, że utrzymała się właściwość Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej. W wypadku niezgłoszenia przez pozwanego zarzutu niewłaściwości sądu,

o którym mowa w art. 200 § 1², zasada określona w art. 15 § 1 k.p.c. dotyczy sądu, do którego został wniesiony pozew (por. E. Stefańska [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, red. M. Manowska, Warszawa 2021, teza 23. do art. 15.).

Tym samym Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej stał się właściwy do rozpoznania sprawy, bo pozwana nie podniosła zarzutu w tym zakresie, a co za tym idzie nie mógł uznać się za niewłaściwy, bo to działanie wbrew art. 15 § 2 k.p.c.

Oznacza to, że stwierdzenie niewłaściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej i przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu według właściwości ogólnej na obecnym etapie postępowania było nieuprawnione.

Dlatego też zażalenie ostatecznie okazało się zasadne.

Z tych przyczyn zaskarżone postanowienie należało zmienić przez jego uchylenie, a to na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 505¹⁰ § 1 k.p.c.

SSO Roman Troll